

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Tos/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123011670
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Bašistová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8123011670.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Lucie Bašistovej a sudcov a JUDr. Vladimíra Monoka a Mgr. Iva Maruščáka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 04.06.2024, v trestnej veci proti odsúdenému A. B. pre zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona a iné, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 33PP/28/2023 zo dňa 07.03.2024, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť odsúdeného A. B..

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Prešov rozhodol vo veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, C. D., t. č. vo výkone trestu v ÚVV a ÚVTOS Prešov tak, že podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku s použitím § 66 ods. 1 Tr. zákona návrh odsúdeného A. B. o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4T/207/2008 zo dňa 08.01.2014, vo výmere 13 rokov zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo do zápisnice sťažnosť, ktorú následne písomne odôvodnil tým, že spĺňa materiálne podmienky na podmienčné prepustenie z výkonu trestu za primeraných podmienok a obmedzení. Pre účely preukázania, či sú splnené prvé dve podmienky uvedené v § 66 Tr. zákona je, podľa názoru sťažovateľa, nevyhnutné, aby si všeobecné sudy zabezpečili dostatok podkladov, z ktorých by bolo možné usúdiť, či doterajší výkon trestu splnil svoj účel, v opačnom prípade môžu porušiť právo odsúdeného na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Odsúdený dal do pozornosti skutočnosť, že 13 ročný trest nastúpil dobrovoľne, aby prevzal zodpovednosť za svoj skutok. Vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, čo vyplýva z hodnotenia ústavu, ku ktorému sa pripojil aj riaditeľ ústavu v jeho prospech. Počas výkonu trestu súhlasil s odškodným a zaviazal sa k náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- eur. Výkonom trestu si uvedomil škodlivé následky ním spáchaného trestného činu, a to nielen pre matku poškodeného, ktorej sa ospravedlnil, ale aj pre spoločnosť a jeho najbližšie okolie. Ďalšími priaznivými okolnosťami, svedčiacimi v prospech jeho žiadosti o podmienčné prepustenie, sú zaujatie kritického pohľadu na spáchanú trestnú činnosť, priaznivé sociálne a materiálne zázemie, dostupné rodinné zázemie, bývanie, morálna aj finančná podpora blízkych. Odsúdený poukázal aj na prísľub zamestnania, čo svedčí o jeho zapojení na pracovnom trhu a tým zabezpečenia príjmu, a to aj na splácanie záväzku pre obeť trestného činu. V neposlednom rade vyzdvihol svoje správanie po spáchaní trestného činu, kedy dokázal ovládať svoje chovanie a osobnostné črty po dlhú dobu takmer 16 rokov, čo je nepochybne dôkazom dostatočného ovládania svojej osobnosti a najväčším predpokladom na vedenie riadneho života po prepustení a zníženého rizika recidívy. Medzi základné podmienky podmienčného prepustenia, na ktoré má súd prihliadať, podľa odsúdeného patrí jeho včasné nastúpenie do výkonu trestu a to, či sa pokúsil odčiniť následky svojho činu. Tieto skutočnosti síce nepredstavujú nevyhnutné podmienky pre podmienčné prepustenie, avšak súd by mal k nim prihliadať. Pokiaľ sa odsúdený snaží odčiniť

škodu spôsobenú trestným činom, môže to vypovedať aj o jeho náhľade na vlastnú minulosť, spoločensky škodlivú činnosť a znamenať jeho polepšenie, či nápravu. Ďalej odsúdený dôvodil tým, že polepšenie môže, podľa zákonnej úpravy, odsúdený preukázať najmä svojim chovaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu. Pokiaľ ide o konkrétne posúdenie tej ktorej veci, odsúdený poukázal na to, že riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody disponuje najkomplexnejšími informáciami o odsúdenom, keďže je, de facto, v priamom kontakte s ním (nález Ústavného súdu I. ÚS 36/2022). Odsúdený zároveň uviedol, že za svoj skutok dostal náležitý trest, ktorý je nad hornou hranicou trestnej sadzby, pričom zamietnutie jeho žiadosti o podmienené prepustenie by bolo dvojitým potrestaním za spáchaný skutok. Hlavným dôkazom toho, že splnil podmienky na podmienené prepustenie a že sa od neho dá očakávať vedenie riadneho života, je hodnotenie ústavu na výkon trestu, ktoré odzrkadľuje jeho vzorné správanie a disciplinárne odmeny počas dostatočne dlhej doby, ktorá je v dĺžke takmer 10 rokov. Ak by jeho pobyt vo výkone trestu nezodpovedal základným požiadavkám, riaditeľ ústavu by sa nepripojil k žiadosti o podmienené prepustenie a s týmto by nesúhlasil. K tomuto hodnoteniu sa vyjadruje a schvaľuje niekoľko ďalších zložiek ústavu, ako je pedagóg, psychológ, sociálny pracovník lekár a podobne. Odsúdený má za to, že v celkovom súhrne ho tieto osoby vedia posúdiť a ohodnotiť omnoho komplexnejšie, ako znalec, ktorý ho počas 10 rokov navštívil iba raz a zhodnotili jeho správanie ani nie za dvojhodinové posedenie. Zmysel inštitútu podmieneného prepustenia, podľa názoru odsúdeného, spočíva v motivovaní odsúdeného, aby svojim chovaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Ak bol doposiaľ odpykanou časťou trestu dosiahnutý účel trestom sledovaný, je ďalší výkon trestu nepotrebný a tiež neodôvodnený. Podmienené prepustenie v sebe navyše obsahuje nástroje pre pokračovanie procesu resocializácie, pretože je spojené so stanovením skúšobnej doby, eventuálne tiež s vyslovením dohľadu a uložením primeraných obmedzení a povinností. Hrozíaci „Damoklov meč“ nariadenia výkonu zvyšku trestu, podľa názoru odsúdeného, znižuje riziko potencionalnej recidívy. Podmienené prepustenie v správny čas tak napomáha skutočnému cieľu výkonu trestu, čím je náprava odsúdeného. Možnosť podmieneného prepustenia by mala byť otvorená všetkým odsúdeným, a to v záujme zníženia škodlivých vplyvov uväznenia a podpory začlenenia do spoločnosti. Tiež v prípade, že rozhodnutie o prepustení závisí na úvahe súdu, či iného orgánu, kritériá pre také rozhodnutia by nemali byť príliš prísne, ale realistické. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je významným prostriedkom k dovŕšeniu nápravy a resocializácie odsúdeného a neznamena ukončenie tohto procesu, ale pokračovanie pôsobenia na páchatela v iných podmienkach a inými prostriedkami, ako nepodmieneným výkonom trestu. Odsúdeným ďalej dôvodil tým, že súd dospel k záveru, že doposiaľ vykonaný trest odňatia slobody nespĺnil svoj prevýchovný účel len na základe znaleckého posudku a charakteru trestnej činnosti. Odsúdený má za to, že súd dôkazy svedčiace v jeho prospech úplne odignoroval a nevzal do úvahy. Podľa názoru odsúdeného súd svoje závery založil len na jednom dôkaze, a to na znaleckom posudku, ktorý je prílohou sťažnosti, z ktorého vybral negatíva a neprihliadol na ostatné dôkazy, ktoré danému posudku oponujú a jednoznačne jeho závery vyvracajú. Súd sa podľa odsúdeného obmedzil na formalistické, až svojvoľné konštatovanie, čo nemá oporu v zákone. Pokiaľ by záver súdu o nenaplnení podmienky očakávania budúceho riadneho života bol založený primárne na okolnostiach, či dôvodoch, ktoré zohrávali rolu skôr pri ukladaní trestu odňatia slobody, došlo by k porušeniu zákazu dvojitého pričítania ktoré vyplýva z princípu ne bis in idem. Po citácii časti nálezu Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 509/2022 ďalej odsúdený argumentoval tým, že nespochybniteľným dôkazom toho, že ako odsúdený doposiaľ vykonaným trestom splnil svoj prevýchovný účel, je fakt, že počas výkonu trestu sa prepracoval zo stredného stupňa stráženia do stupňa minimálneho a jednoznačne tomu zodpovedá aj hodnotenie ústavu. Zároveň má odsúdený za to, že u neho došlo doposiaľ vykonaným trestom a prirodzeným zrením osobnosti a veku k žiaducim zmenám v sebaovládaní a v prejavoch afektivity a správania navonok, keď koná viac vyrovnane, racionálne a viac predvída možné dôsledky svojho konania. Súd by mal brať pri rozhodovaní do úvahy predchádzajúci spôsob života. Odsúdený vyzdvihol svoje správanie za dobu takmer 16 rokov po spáchaní skutku, kedy nemal žiadnu konfliktnú situáciu, žiadny priestupok voči spoločenskému spolunažívaniu a vo výkone trestu nebol disciplinárne potrestaný. Dokázal sa začleniť do spoločnosti, dodržiavať spoločenské normy, sám dobrovoľne nastúpil dlhoročný trest, dodržiaval ústavný poriadok a plnením svojich povinností preukázal polepšenie. Toto všetko poukazuje na to, že svoje osobnostné rysy vie svojim správaním dostatočne ovládať, čo úplne oponuje znaleckému posudku, ktorý je, podľa jeho názoru, len štatistickým predpokladom niečoho, čo sa nemusí naplniť, pričom po prepustení z výkonu trestu urobí všetko pre to, aby sa ani nenaplnil, čo je pre neho najväčšou motiváciou. Oba znalecké posudky tvoriace prílohu jeho sťažnosti sa zhodujú v tom, že jeho osobnostný vývoj je ukončený, a to nie len do konca trestu, ale do konca života sa jeho osobnostné rysy nedajú zmeniť. Toto tiež poukazuje na to, že ďalší výkon trestu je nepotrebný a tiež neodôvodnený. Najväčšou a jedinou

motiváciou pre neho je hroziaci návrat do výkonu trestu. Odsúdený poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Tdo/6/2021 a na nález ÚS ČR III. ÚS 258/99. Odsúdený má za to, že súd nemôže svoje odôvodnenie o neprepustení zakladať na skutočnostiach, ktoré odsúdený nemôže zmeniť, čím má na mysli svoje osobnostné rysy. Tým súd de facto úplne vylúčil možnosť jeho podmiennečného prepustenia z výkonu trestu, čo nezodpovedá zákonu a je prejavom sudcovskej svojvôle a je ústavne neudržateľné. Svojím rozhodnutím súd de facto vylúčil jeho možnosť prepustenia z výkonu trestu aj do budúcnosti. Zamietnutie žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu za situácie, kedy odsúdený vyvinul značné úsilie, aby bol účel trestu naplnený, môže mať naopak, veľmi negatívne dôsledky na jeho resocializačný proces, môže sa stať viac náchylným voči negatívnym vplyvom väzenského prostredia. Odsúdený má za to, že podmiennečné prepustenie sa dá spojiť s vyslovením dohľadu a uložením primeraných obmedzení a povinností, pomocou čoho sa dá znížiť riziko recidívy. Okresný súd túto možnosť vôbec nezvážil. Pri rozhodnutiach o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu sú, podľa odsúdeného, súdy povinné svoje rozhodnutie riadne, presvedčivo a logicky odvodiť. Pokiaľ súd uvedené skutočnosti nespĺnil, či pokiaľ zistené relevantné skutočnosti riadne nezohľadnil, mohol porušiť právo odsúdeného na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces. Až uvedením konkrétnych dôvodov, prečo nebolo vyhovievané žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie, a to z dôvodov, ktoré odsúdený mohol a môže priebehu výkonu trestu ovplyvniť, súdy môžu viesť k zmene, a to k zmene vnútornej a aj prejavenej navonok určitým chovaním. Ak dospel súd k záveru, že niektorá zo zákonných podmienok, ktorú môže sťažovateľ ovplyvniť, nebola naplnená, stručne to vo svojom uznesení uvedie, aby bolo sťažovateľovi zrejmé, čo a ako má napraviť pred podaním ďalšej žiadosti o podmiennečné prepustenie a zvýšil by tým svoje šance na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu do budúcnosti. Toto okresný súd vôbec nespomína a úplne to vylúčil. Odsúdený má za to, že z jeho strany boli naplnené zákonné podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu, a to všetky, ktoré mohol ovplyvniť. Zamietnutie jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu nie je v súlade so zákonom, pretože spĺňa materiálne podmienky na prepustenie a mali by byť brané do úvahy aj primerané povinnosti a obmedzenia. Okresný súd porušil predvídateľnosť právnej úpravy trestného postihu odsúdeného, resp. zásadu právnej istoty a zákaz svojvôle v oblasti trestania a porušil aj právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces. Z vyššie uvedených dôvodov odsúdený navrhol, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a súčasne vo veci rozhodol o jeho podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody za uloženia primeraných podmienok a opatrení.

Na základe sťažnosti odsúdeného krajský súd v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom súdu prvého stupňa nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť Ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok.

Arbitrárne rozhodnutia sú rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej (napríklad v dôsledku chyby v uvažovaní) alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti. Tomu zodpovedá aj rozhodovacia prax Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Za arbitrárny, resp. nie dostatočne zdôvodnený, treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj vtedy, keď popri jednoznačnom právnom závere dospeje bez akéhokoľvek vysvetlenia, či zdôvodnenia aj k protichodnému právnemu záveru. Rovnako treba kvalifikovať aj situáciu, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/05 z 28.02.2006)

Arbitrárnym rozhodnutím pritom nie je rozhodnutie, v ktorom sa neuvádzajú odpovede na všetky, a to aj nepodstatné a pre vec bezvýznamné okolnosti alebo návrhy odvolateľa, aj keď účastník konania ich vníma ako relevantné. Nadriadený súd nezistil žiaden dôvod, aby sa spochybňovali závery napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní, ktoré

bezprostredne predchádzalo napadnutému uzneseniu. Napadnuté uznesenie má všetky formálne i obsahové náležitosti rozhodnutia v zmysle § 176 Tr. poriadku, vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené postupom podľa § 2 ods. 12 Tr. poriadku a riadne právne posúdené. Nadriadený súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistenými súdom prvého stupňa, ktorý sa s návrhom odsúdeného vysporiadal zákonne konformným spôsobom bez toho, aby bolo porušené ústavné právo obvineného na súdnu ochranu.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie, podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, je aj právo obžalovaného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Krajský súd po preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa konštatuje, že toto rozhodnutie uvedené požiadavky spĺňa.

Podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku, o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov, dôveryhodnej osoby alebo na návrh odsúdeného, alebo osoby, ktorá môže za odsúdeného podať odvolanie v jeho prospech, na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienčné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia, okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zákona, súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zákona, pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Krajský súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmienčné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona, § 67 ods. 1 Tr. zákona.

Okresný súd správne zistil, že odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov uloženého mu za zločin zabitia podľa §147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona s poukazom na § 139 písm. a/ Tr. zákona rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 08.01.2014 sp. zn. 4T/207/2008, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.01.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/29/2014, pričom z predloženého spisu vyplynulo, že uložený trest aktuálne vykonáva v ústave na výkon trestu odňatia s minimálnym stupňom stráženia.

Vo svojej žiadosti o podmienčné prepustenie a vo vlastnej výpovedi pred súdom prvého stupňa odsúdený prezentoval svoje pomery a zmeny v myslení tak, že je ochotný podrobiť sa potenciálnej starostlivosti, chce sa zaradiť do spoločnosti. Svoj skutok oľutoval, pracoval na sebe, zúčastňoval sa psychologického poradenstva a nechce, aby tieto negatívne vplyvy počas výkonu trestu nezačali na neho pôsobiť ešte viac a chcel by byť na slobode aby sa mohol zaradiť do riadneho života. Podľa odsúdeného za všetko hovorí posledných 15 rokov jeho života, z ktorých bol 6 rokov na slobode, 9 rokov vo výkone trestu, kde nemal ani jednu konfliktnú situáciu a vie sa ovládať. Odsúdený má zabezpečené zamestnanie, preberal by celú divíziu spoločnosti v Nemecku, ktorú vlastní jeho priateľ, zároveň chce pokračovať v starostlivosti o dcéru a chce pomáhať rodičom. Po prípadnom podmienčnom prepustení by sa zdržiaval u rodičov na adrese B. XX, C. D.. S dcérou komunikuje, nerozdelil ich ani výkon trestu a ich vzťah napreduje. Odsúdený zároveň uviedol, že napísal poškodeným ospravedlňujúci list a na slobode to bude riešiť prostredníctvom mediátora.

Okresný súd podrobne poukázal na podstatnú časť hodnotenia odsúdeného z doterajšieho výkonu predmetného trestu, v podrobnostiach na tieto odkazuje krajský súd, pričom z neho v podstate vyplývajú okrem zmeny spôsobu výkonu trestu opakované kladné poznatky o správaní sa odsúdeného, rovnako tak aj opakované negatívne poznatky, udelenie 11 disciplinárnych odmien oproti žiadnym disciplinárnym

trestom, pričom ústav hodnotí jeho resocializačnú prognózu do budúcnosti ako menej priaznivú, riziko recidívy do budúcnosti hodnotí ústav ako stredné. Vzhľadom na vyššie uvedené ústavy na výkon trestu odporúča jeho podmienené prepustenie s dohľadom.

Zo záverov znaleckého posudku z psychologického vyšetrenia odsúdeného znalkyňou E. F. G. č. 32/2024 vyplýva, že osobnosť odsúdeného je štruktúrovaná disharmonicky s rysmi zraniteľnosti, neprispôsobivosti, dráždivosti, impulzivity s egocentrickým akcentom, vzorec myslenia odsúdeného je nepredvídateľný, môže viesť k nedostatku efektivity a k vyššej náklonnosti k chybným úsudkom. Aj keď odsúdený vynakladá na spracovávanie podnetu väčšie úsilie, jeho snaha je nestabilná a v komplikovaných a komplexných situáciách neadekvátna. Má nedostatok mentálnej kontroly, ktorá vedie k oslabenému sebariadeniu, ťažšie ukladá uspokojenie v záujme dlhodobých cieľov. Osobnostné zdroje pre zvládanie frustrácie sú limitované. Preto záťaž a stres môžu osobnosť preťažovať a viesť k otvorenému nevhodnému ventilovaniu tohto napätia, aj prejavovaním nevhodného alebo agresívneho správania. Schopnosť porozumieť vlastným emóciám je znížená, odsúdený nie je schopný rezonovať so silnejším afektom, preto tieto silnejšie afekty potláča, uvedené následne preťažuje. V sociálnej oblasti sa sám vníma ako extrovert, ako komunikatívna osoba, avšak absentujú u neho znaky náklonnosti, dostatočnej empatie, emočného angažovania sa a spolupráce. Vo vzťahu býva viac povrchný a dominantný. Na kladené požiadavky častejšie reaguje hnevom a konfliktom. Vzťah k autoritám je konfliktný, správanie zvýšené, pravdepodobnosť neočakávanej výbušnosti, nekonvenčného správania, dráždivosti, aj možnej agresivity. Prispôsobivosť osobnosti je oslabená, to znamená nie je flexibilný, ale viac svojhlavý a rigidný. V čase vyšetrenia bol v dobrom psychickom rozpoložení, psychicky komponovaný, teda bez prežívania rozlád alebo napätí. Ďalší vývin bude závisieť od jeho vlastnej motivácie a schopnosti riešiť životné situácie, schopnosti prispôbovať sa zmenám a záťaži. K otázke, aký postoj zaujal odsúdený k trestnej činnosti a k normám vo všeobecnosti, znalkyňa uviedla, že odsúdený prezentuje pozitívny postoj k účelu trestu, k potrebnosti psychologického vedenia, avšak pravdepodobne ide o deklarovanie sociálne žiadúcich hodnôt. Psychologické vyšetrenie nepreukázalo známky stotožnenia sa s trestom, ani jednoznačný kritický postoj k trestnej činnosti. V otázke postoja odsúdeného k spáchanému činu znalkyňa uviedla, že odsúdený sa o okolnostiach činu vyjadruje opatrne, vyhýbavo a povrchno. Pretrvávajú jeho sklony racionalizovať a zodpovednosť rozdeľovať aj na vonkajšie faktory. Spáchaný skutok odsúdený ľutuje, avšak vnútorné prežívanie ľutosti, ktoré by mohlo viesť k zmenám fungovania osobnosti, je menej pravdepodobné. Postoj odsúdeného z psychologického hľadiska tak nemožno označiť za dostatočne zrelý a adekvátny. K prognóze odsúdeného znalkyňa uviedla, že vyšetrenie preukázalo prevažujúcu prítomnosť negatívnej prognózy odsúdeného. Jeho osobnostný vývin je ukončený, avšak pretrvávajú rysy osobnostnej nezrelosti, osobnosť je neharmonicky štruktúrovaná, emočne oploštená, dráždivá, egocentrická, s oslabenou toleranciou frustrácie, so sklonom k direktivite, hostilita, agovaniu aj agresívnym reakciám s oslabenou adaptáciou. U odsúdeného nedošlo k podstatným a pre bezproblémovú potrebu, osobnostným zmenám. Stupeň prevýchovy teda nemožno označiť za vyhovujúci. Jeho osobnostné rysy predstavujú rizikový terén, pre zvládanie stresu a frustrácie, pre bezproblémovú adaptáciu na životné okolnosti, pre začlenenie sa do sýtiacich a kooperatívnych vzťahov s okolím. Opakovanie násilného správania nemožno vylúčiť, riziko násilného správania je do budúcnosti stredne zvýšené. Pravdepodobnosť resocializácie je znížená, ale pri dobrej motivovanosti odsúdeného možná. Znalčka na verejnom zasadnutí zároveň uviedla, že nepredpokladá, vzhľadom k veku odsúdeného a k dĺžke trestu, že ďalšie zotrvanie vo výkone trestu bude mať za následok zlepšenie jeho prognózy.

Okresný súd svoje rozhodnutie, ktorým zamietol návrh odsúdeného na jeho podmienené prepustenie, odôvodnil tým, že odsúdený sa počas výkonu trestu odňatia slobody správal riadne a v súlade s ústavným poriadkom, dokonca bol až jedenásťkrát disciplinárne odmenený, aktívne sa zapájal do voľnočasových aktivít ústavu a aj keď je voči nemu zaevidovaných viacero negatívnych poznatkov, nebol ani raz disciplinárne potrestaný. Je zjavné, že odsúdený sa rýchlo prispôbil režimu vo výkone trestu, kde sa aktívne zapojil do pracovného režimu. Aj keď je dobré hodnotenie z ústavu na výkon trestu dôležité pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, tak hlavným dôvodom, prečo súd zamietol žiadosť odsúdeného, sú závery znaleckého dokazovania. Aj napriek tomu, že znalkyňa na verejnom zasadnutí uviedla, že nepredpokladá vzhľadom k veku odsúdeného a k dĺžke trestu, že ďalšie zotrvanie vo výkone trestu bude mať za následok zlepšenie jeho prognózy, takúto možnosť ani nevyvrátila, a preto pre riadnu nápravu odsúdeného a naplnenie represívnej a prevýchovej zložky trestu je, podľa názoru okresného súdu, potrebné na odsúdeného pôsobiť aj zvyškom uloženého trestu odňatia

slobody, aby tak riadne prehodnotil svoj postoj k páchaniu trestnej činnosti a svoje ďalšie správanie sa na slobode.

Krajský súd na základe prieskumnej povinnosti dospel tiež k záveru, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku v zmysle § 67 ods. 1 Tr. zákona, z pohľadu výkonu potrebnej výmery (2/3) z uloženého trestu odňatia slobody. Táto bola splnená uplynutím dňa 12.03.2023.

K sťažostnej argumentácii odsúdeného, že splnil materiálne podmienky na jeho podmiennečné prepustenie, krajský súd uvádza nasledovné.

Pokiaľ ide o prvú materiálnu podmienku, táto sa viaže podľa jej gramatického znenia striktnie na správanie odsúdeného vo výkone trestu. Polepšením v jej zmysle sa v resocializačnej rovine rozumie vývojový proces vnútornej premeny osobnosti odsúdeného, ktorá sa navonok prejavuje práve v jeho chovaní a správaní v podmienkach výkonu trestu. Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ustanovení § 66 ods.1 Tr. zákona, túto podľa názoru krajského súdu odsúdený splnil a k rovnakému záveru dospel aj okresný súd. Odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, čo je zjavné z jeho hodnotenia vypracovaného ústavom, na ktoré poukázal okresný súd a jeho obsah podrobne rozviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia.

Ustanovenie § 66 Tr. zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatel'ovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatel'ovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu.

Aby mohol byť odsúdený podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, musí teda v zmysle § 66 ods.1 Tr. zákona spĺňať aj druhú materiálnu podmienku, a to, že je možné od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o plnenie tejto druhej podmienky, túto súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu, a to v ich vzájomných súvislostiach a nie izolovane. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť, či aktuálne správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody, nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život (primerane napr. rozhodnutie uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu pod č. 10/1963).

Pri podmiennečnom prepustení je potrebné prihliadať aj na závažnosť skutku, pre ktorý je odsúdený vo výkone trestu. V danom prípade sa jedná o zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona. V takýchto prípadoch je potrebné posudzovať splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a najmä okolnosť, či možno od odsúdeného na slobode dôvodne očakávať, že povedie riadny život, obzvlášť citlivo.

Pokiaľ teda ide o túto druhú materiálnu podmienku, tu sa krajský súd plne stotožnil s názorom okresného súdu, že od odsúdeného nemožno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

K tomu krajský súd uvádza, že predovšetkým splnenie tejto zákonnej podmienky je predmetom dokazovania na verejnom zasadnutí a v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. poriadku preto majú konajúce súdy hodnotiť dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, ktoré je založené na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, a to jednotlivo i v ich súhrne. Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale, zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca

prezume možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie, dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť súdu podmienene prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody, aj kratšieho trvania, zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

Krajský súd k tomu ďalej len pripomína, že zmysel podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienene prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti aj na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Pritom posúdenie otázky možnej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí predchádzajúci spôsob života odsúdeného i jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Tieto objektívne kritériá okresný súd správne u odsúdeného zhodnotil.

Aj keď ústav na výkon trestu konštatoval u odsúdeného menej priaznivú resocializačnú prognózu a stredné riziko recidívy trestnej činnosti, krajský súd sa s týmito závermi stotožnil len čiastočne. V danom prípade je potrebné predovšetkým poukázať na vyššie konštatované závery znalkyne E. G., z ktorých vyplýva, že za skutok odsúdený preberá vinu čiastočne, pretrvávajú sklon skutok racionalizovať a zodpovednosť rozdeľovať aj na vonkajšie faktory. Skutočné prežívanie ľútosti odsúdeným je menej pravdepodobné, opakovanie násilného správania nemožno podľa znalkyne vylúčiť, riziko násilného správania do budúcnosti je stredne zvýšené. Rovnako tak je, podľa názoru krajského súdu, potrebné poukázať aj na trestnú minulosť odsúdeného, z ktorej možno vyvodiť záver o sklonoch odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Doposiaľ bol odsúdený štyrikrát a vo všetkých prípadoch sa jednalo o násilnú trestnú činnosť. Z vyššie uvedených skutočností potom v súhrne vyplýva, že na odsúdeného už bolo v minulosti opakovane pôsobené rôznymi druhmi trestov, vrátane toho najprísnejšieho, teda nepodmienečného trestu odňatia slobody, avšak nemalo to na neho dostatočný výchovný vplyv, keďže trestnej činnosti sa dopúšťal naďalej. V minulosti už bol dokonca aj podmienene prepustený, ale napriek tomu vôbec nevyužil šancu preukázať zmenu svojho správania a vedenia už len riadneho života na slobode bez páchania ďalšej trestnej činnosti. Napokon je potrebné uviesť, že jeho trestná činnosť plynutím času v podstate stupňovala, resp. zvyšovala sa závažnosť jeho protiprávneho konania (aktuálne vykonáva trest odňatia slobody uložený zločin zabitia).

Pokiaľ ide o predchádzajúce odsúdenia, ktoré sú takého charakteru, že sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, k tomu krajský súd uvádza, že daná okolnosť nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienene prepustení z výkonu trestu. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. júna 2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019)

K sťažnostnej námietke odsúdeného, že okresný súd pri rozhodovaní o jeho návrhu na podmienene prepustenie z výkonu trestu vychádzal len z jedného dôkazu, a to znaleckého posudku, má za potrebné krajský súd len dodať, že okresný súd rozhodujúci o tom, či odsúdený splnil, resp. nesplnil podmienky pre podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, si zadovážil všetky potrebné podklady pre objektívne a zákonné rozhodnutie, následne vykonané dôkazy vyhodnotil na verejnom zasadnutí v súlade s ustanovením § 2 ods.12 Tr. poriadku jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach a následne dospel k správnym právnym a skutkovým záverom premietnutým aj v rezultáte napadnutého uznesenia.

Pokiaľ v sťažnosti odsúdený poukazoval na to, že riaditeľ ústavu ho odporučil podmienene prepustiť s dohľadom, k tomu krajský súd uvádza, že stanovisko riaditeľa má pre súd len odporúčací charakter, konečné posúdenie splnenia zákonných podmienok na podmienene prepustenie je vždy na úvahe súdu.

Pokiaľ odsúdený v sťažnosti akcentoval, že po prípadnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody má zabezpečené bývanie, kontakt s rodinou, ako aj zaradenie na trhu práce, tieto skutočnosti nie sú, podľa názoru krajského súdu, dostatočne spôsobilé rozptýliť obavu z toho, že by v prípade podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu pokračoval v trestnej činnosti, lebo jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti sú zjavné. Niet preto racionálneho dôvodu sa domnievať, že odsúdeným akcentované faktory by u neho do budúcnosti riziko recidívy výrazne eliminovali.

Podľa názoru krajského súdu, v prípade odsúdeného je riziko recidívy skôr vysoké, vzhľadom na všetky už vyššie uvedené skutočnosti.

Záverom krajský súd uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby ho odsúdený aj naďalej vykonával.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.